

LBRIS | We know
Marin Diaconu

MIRCEA VULCĂNESCU

Viata și opera

E I K O N

București, 2025

CUPRINSUL

Un chip spiritual al vremii...	5
Vulcănescu Mircea.	65
Mircea Vulcănescu, sociolog al satului românesc și istoric al școlii sociologice a lui Dimitrie Gusti.	76
Mircea Vulcănescu – filosoful școlii sociologice a lui Dimitrie Gusti	111
Prima campanie monografică a școlii sociologice de la București (Goicea Mare, 1925).	146
Între Nae Ionescu și Constantin Noica. Deschiderea către istoria filosofiei a lui Mircea Vulcănescu	153
Deschiderea către filosofia românească a lui Mircea Vulcănescu.	156
Mircea Vulcănescu – deschidere către etică	163
Viziunea etică și atitudinea morală ale lui Mircea Vulcănescu	167
Preocupări de etică	184
Mircea Vulcănescu – filosof al religiei.	187
„Criterion”. O experiență spirituală și un moment cultural.	202
Prin publicistică, înspre operă	207
Mircea Vulcănescu – publicist.	212
Mircea Vulcănescu și Ardealul	227
Mircea Vulcănescu și constelația relațiilor internaționale	230

Mircea Vulcănescu – conferențiar	245
Constantin Noica și Mircea Vulcănescu	255
Mircea Vulcănescu. Destinul unei opere	263
Repere. „Dar tot vine și cel ce sosește mai târziu...”	266
Centenarul nașterii lui Mircea Vulcănescu. 3 martie 1904 – 28 octombrie 1952.	268
La Centenarul nașterii sociologului Mircea Vulcănescu	275
Cronologie. 1904 – 2004	279
Mircea Vulcănescu în conștiința contemporanilor săi și a celor de azi	321

Note privitoare la ediții

<i>Logos și eros</i>	331
<i>Dimensiunea românească a existenței.</i> Vol. 1. <i>Pentru o nouă spiritualitate filosofică</i>	332
<i>Ultimul cuvânt</i>	337
<i>Comoara din cele două lăzi...</i>	339
<i>Prolegomene sociologice la satul românesc</i>	343
<i>Conjuncturi internaționale. Cronicile externe, 1935</i>	345
<i>Școala sociologică a lui Dimitrie Gusti</i>	349
<i>De la Nae Ionescu la „Criterion”</i>	352
<i>„Tânăra generație”...</i>	353
<i>Bunul Dumnezeu cotidian. Studii despre religie</i>	356
<i>Cuvinte pentru fratele rămas departe.</i> <i>Conferințe la Radio, 1930 – 1940</i>	360
<i>Opere</i>	363
<i>Spre un nou medievalism economic.</i>	369

Referat doctoral și cronicuțe

Mirela Calbază-Ormenișan, <i>Mircea Vulcănescu.</i> <i>Studiu monografic</i>	375
Mircea Vulcănescu, <i>Războiul pentru Întregirea Neamului.</i> <i>Dimensiunea românească a existenței</i>	383

Mircea Vulcănescu, „ <i>Litanii pentru trei stări</i> ”.	
<i>Poezii, teatru, traduceri, adaptări</i>	385
„ <i>Biruirea de sine</i> ”. <i>Volum omagial Mircea Vulcănescu</i>	387

Note introductive

Mircea Vulcănescu, <i>Autochip spiritual</i>	391
Mircea Vulcănescu, <i>Rada</i>	393
Mircea Vulcănescu, „ <i>Nevoia de unitate a spiritului meu mi-a impus nevoia sintezei</i> ”	
Între Dimitrie Gusti și Nae Ionescu	395
Mircea Vulcănescu, <i>Ceva despre rădăcinile mele spirituale</i>	397
Mircea Vulcănescu și conceptul de filosofie românească . . .	399
Mircea Vulcănescu și Lucian Blaga	401
Mircea Vulcănescu și polemica dintre Nae Ionescu și C. Rădulescu-Motru	402
„ <i>O frumoasă promisiune</i> ”	406
Polemică cu Petru Comarnescu	408
Final „postum” de polemică	409
Polemică cu Mihail Polihroniade	410
Mircea Vulcănescu și campania monografică de la Runcu (1930)	412
Notă privitoare la texte	414
Mircea Vulcănescu – universitarul	416
Mircea Vulcănescu, <i>Imoralitatea artei?</i> <i>Răspuns la un interviu</i>	418
Proces-verbal al seminarului de etică	420
Credința în dreptate a omului simplu	422
De la idealul uman la modelul de educație	424
Mircea Vulcănescu și Mircea Eliade Sentimentul în noua generație	426
Notă la <i>Strigătul unui tânăr ovrei</i> și polemica ideologică . . .	428

De la răfuiala personală la polemica de idei	429
Mircea Vulcănescu, <i>Idolul „Lenin”</i>	436
Mircea Vulcănescu – conferențiarul viu	438
Mircea Vulcănescu – deschidere către filosofia neotomistă	441
De la gândirea religioasă la posibilitatea filosofiei creștine	445
Mircea Vulcănescu despre gândirea religioasă	447
Mircea Vulcănescu, <i>Intellectualul în genere</i>	449
O clipă cu „tânăra generație”	450
Mircea Vulcănescu în dialog epistolar cu Mircea Eliade	452
Mircea Vulcănescu, <i>Poezia lui Paul Sterian</i>	453
Mircea Vulcănescu și Jean Cocteau	455
Mircea Vulcănescu și Léon Bloy, cerșetorul pornit în căutarea absolutului	457
Mircea Vulcănescu, <i>Valorificarea culturii americane din punct de vedere european</i>	460
Mircea Vulcănescu în fața lui O’Neill	462
Mircea Vulcănescu – comentator muzical	465
Thomas Masaryk către Virgil Madgearu	468
Un filosof și sociolog printre economiști	469
Deschiderea critică înspre marxism	474
Notă introductivă la o conferință	476
Despre economia de război	479
Ispita ideologica	481
Mircea Vulcănescu – deschidere către jurnalistică	483
 Note bibliografice	 485
 Ediții realizate cu scrieri ale lui Mircea Vulcănescu (singur sau în colaborare)	 503
<i>Ilustrații</i>	505

UN CHIP SPIRITUAL AL VREMII...

În fenomenologia spiritului filosofic românesc, etapa dintre cele două războaie mondiale se constituie ca un moment istoric esențial și peren prin substanța sa raționalistă și umanistă; el este înscris în continuitatea necesară și firească a căutărilor și reușitelor filosofice anterioare și totodată premerge hotărâtor celor ce îi vor urma. Este momentul în care – prin abordarea problematicii lumii contemporane în genere, a celei românești îndeosebi, problematizare înfăptuită în consens cu nivelul atins de filosofia europeană, prin varietatea căutărilor, prin încercările de a depăși filosofia pur speculativă, precum și prin valorile filosofice instituite, prin intensa viață filosofică națională, prin participarea angajată la viața filosofică europeană (și nu numai prin ele) – se realizează *etapa clasică a istoriei filosofiei românești*.

Creația și viața filosofică se manifestă, în epocă, prin eforturile conjugate și tensionate totodată a trei generații: una, afirmată înainte de prima conflagrație mondială, generație aflată în plină maturitate filosofică și care dă orientarea generală și plămăiește lucrări fundamentale (C. Rădulescu-Motru, P. P. Negulescu, Ion Petrovici); o altă generație, care se afirmă în anii imediați războiului și reușește, în decursul a trei decenii, să dea și ea lucrări fundamentale, dar ajunge în pragul celui de-al doilea război mondial fără a-și fi putut actualiza întreaga măsură creatoare (Lucian Blaga, D. D. Roșca, Mircea Florian, Tudor Vianu, Petre

Andrei, Mihai Ralea ș. a.); în fine, a treia generație, care reușește – îndeosebi în deceniul al patrulea – să debuteze spectaculos, să contribuie la aducerea filosofiei în dezbateră publică, prin conferințe, simpozioane și mai ales prin publicistică. Ceea ce o caracterizează este extrema sa diversitate, cu opuneri tensionate până la dramatism, dar și cu conlucrări ce au contribuit la splendide reușite în etapă și, într-un mod specific, după ultimul mare război mondial, până către anii noștri. Din a treia grupare – alături, în conlucrare și nu arareori în dispută cu gânditori ca Anton Dumitriu, Nicolae Bagdasar, Lucrețiu Pătrășcanu, Al. Posescu ș. a. – se detașează mult controversata „tânără generație”; din aceasta – și poate singura care s-a manifestat ca „generație” – fac parte Mircea Vulcănescu, Constantin Noica, Mircea Eliade, Emil Cioran, Petru Comarnescu, Dan Botta, Constantin Floru, Ionel Gherea, Paul Sterian ș. a.

Astfel Mircea Vulcănescu vine în filosofia, în cultura română împreună cu generația sa, al cărei ferment, reprezentant, teoretician, purtător de cuvânt și unul dintre îndrumători este.

Născut la 19 februarie/3 martie 1904¹, în București, Mircea Vulcănescu a fost al doilea copil al unei familii originare de pe meleagurile din stânga și din dreapta Oltului.

Către sfârșitul veacului trecut, o tânără cu educație artistică și un inspector financiar întemeiau o familie. Mama, Maria Tonescu, născută în 1876 la Slatina, ca fiică a proprietarului moșiei Potcoava din județul Olt, studiasă muzica și pictura la München și la Viena (1891-1893). Tatăl, Mihail Vulcănescu, om în puterea vârstei, se născuse în 1854 la Pielești, în județul Dolj, ca fiu al unui căpitan de poștă căsătorit cu fata preotului din Racovița. Familia a adus pe lume doi copii: pe Mihaela Zoe, cunoscută sub numele de Michette (1902-1989), ajunsă profesoară de pian, și pe Mircea Aurel, viitorul filosof.

Mihail Vulcănescu a fost, vreme de peste patru decenii, funcționar al Ministerului de Finanțe (la Casa de Depuneri; la

Regia Monopolurilor Statului, ca inspector financiar; pe-atunci – la început de secol – I. L. Caragiale era registrator aici). A fost unul dintre membrii fondatori ai Societății Generale a Funcționarilor Publici, al cărei președinte a ajuns într-o vreme. Așadar, tatăl era o fire activă, practică, fiind prins în diverse comisii, consilii (în 1913 publica, împreună cu Ioan Dubert, broșura *Organizarea serviciului de comptabilitate și de control la regiile de tutun din Italia și Austria. Raport de misiune...*), chiar până la vârsta de 75 de ani (a murit în 1938).

Mama, dotată cu sensibilitate artistică (s-au păstrat și unele încercări poetice semnate: *Mira de la Olt*, pseudonim sub care și... picta), pe care a transmis-o și a cultivat-o celor doi copii, era totodată și o fire energică, întreprinzătoare. S-a stins din viață în 1945.

Școlarul și liceanul Mircea M. Vulcănescu a urmat cursurile primare și secundare la cele mai diverse școli. După ce a frecventat grădinița de copii a Institutului protestant anglo-german, a susținut examenele preparate în particular la școlile „Clementa”, „Cuibul cu barză”, „Izvor” și „Lucaci”; a început cursurile secundare la Liceul „Matei Basarab” din București (1914-1916); în noiembrie 1916, an al retragerii vremelnice, familia se refugiază în nordul Moldovei, astfel că Mircea Vulcănescu își continuă pregătirea la Liceul Refugiaților de pe lângă Liceul Național din Iași (particular, 1916-1917), la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din Iași (1917-1918); în vara anului 1918 și-a dat capacitatea la Gimnaziul din Tecuci; a început liceul (real) la Galați și l-a continuat la liceele „Gh. Lazăr”, „Matei Basarab” și, în fine, la „Mihai Viteazul” din București, unde a susținut și bacalaureatul, în toamna anului 1921.

Încă din gimnaziu se distinge prin diversitatea preocupărilor și prin seriozitatea pregătirii. În răstimpul petrecut în Moldova ia lecții de limbile rusă, franceză și germană sau de istorie a filosofiei, se-avântă în încercări literare (traduceri, schițe, dramatizări,

poeme ș. a.), audiază cursuri ale lui Iorga, întemeiază, împreună cu câțiva prieteni, Cercul de propășire cercetășească „Șezătoarea” ș. a. A fost, în două rânduri, premiant al Societății „Tinerimea Română” (în clasa I de liceu, în 1915, obținea chiar premiul I cu cunună pentru lucrarea *Cum s-a format Imperiul Roman și ce foloase a adus omenirei*).

În anii războiului, a fost cercetaș la cenzura militară a Poștei centrale din București, telefonist la Spitalul Epitropiei „Sf. Spiridon” din Iași și șeful detașamentului de cercetași din cadrul Spitalului Brâncovenesc, mutat în localul Spitalului „Veniamin Costache” din Iași. Iar peste ani, atunci când avea să i se confere o decorație pentru activitatea cercetășească, a fost tare mândru de ea, căci, spunea cu modestie, pe aceea o meritase cu adevărat!

Vestea împlinirii idealului de veacuri al românilor de a ființa într-un cadru național și statal suveran, independent, unitar și unic – desăvârșit prin hotărârea mării adunări populare de la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918 – a declanșat un entuziasm general în întreaga suflare românească. Curând după istorica adunare, care a hotărât unirea Transilvaniei cu „Țara”, o delegație a Marii Adunări Naționale sosește în Capitală pentru a prezenta autorităților centrale hotărârile adoptate. În 29 decembrie, după ce delegația a fost primită la Palatul Regal, a avut loc o mare manifestație a populației bucureștene. Dând glas deplinei satisfacții generale, s-au rostit discursuri în Piața Universității, la statuia lui Mihai Viteazul și a lui Gheorghe Lazăr. Din relatări ale presei vremii aflăm că, după cuvântul unor oratori, ca episcopul Miron Cristea (viitorul patriarh), Hălăgeanu, prim-ajutor de primar al Capitalei, V. Haneș sau I. G. Duca, ministrul Cultelor și Instrucției Publice, a vorbit și elevul de numai 15 ani (neîmpliniți) Vulcănescu M. Mircea, de la Liceul „Lazăr”...

În toamna anului 1921, Mircea Vulcănescu, se înscrie la Facultatea de Litere și Filosofie și, concomitent, la cea de Drept

din București. Licența în filosofie, specialitatea: sociologie, și-a susținut-o în ianuarie 1925, cu o teză elaborată sub îndrumarea lui Dimitrie Gusti și având ca temă *Individ și societate în sociologia contemporană*; iar licența în drept a luat-o în vara aceluiași an.

În timpul studiilor universitare, a obținut un premiu pentru o lucrare pregătită în cadrul seminarului condus de Mircea Florian. Proaspăt absolvent – la numai 21 de ani –, a participat la prima campanie monografică a școlii gustiene, desfășurată între 25 aprilie – 1 mai 1925, în satul Goicea Mare din județul Dolj. Despre această primă campanie au rămas o serie de note scrise de Mircea Vulcănescu, note ce conțin *Câteva observațiuni asupra vieții spirituale a sătenilor din Goicea Mare* (inedite; ele prezintă un interes istoric aparte, căci, sub aspectul conținutului, sunt singurele descrieri identificate până acum ale primei ieșiri pe teren a lui Dimitrie Gusti cu studenții săi; totodată, aci se menționează corect intervalul în care s-a desfășurat „ancheta sociologică”: 25 aprilie – 1 mai 1925, și nu 20-24 aprilie 1925, cum eronat se mai citează uneori).

Dintre influențele exercitate asupra formării tânărului Mircea Vulcănescu, cele mai puternice au fost, în anii studenției bucureștene, cele ale lui Vasile Pârvan, Dimitrie Gusti și, în special, Nae Ionescu (profesorul, nu ziaristul politic de mai târziu, față de care, așa cum vom vedea, avea să-și ia o anume distanță).

Cu aceste date, vom înțelege mai ușor activitatea lui Mircea Vulcănescu în cadrul Asociației Studenților Creștini din România².

Acest A. S. C. R. și îndeosebi studenții lui Dimitrie Gusti au rămas străini de manifestările studențești din decembrie 1922, pornite pentru acel „*numerus clausus*”. În decembrie 1922 se iscaseră, mai ales printre studenții mediciști, o serie de agitații naționaliste, având ca pretext nemulțumirile unora față de numărul prea mare al studenților evrei, în comparație cu cei de

origine etnică românească. Or, în aceste împrejurări, Dimitrie Gusti – vrând a nu amesteca politica cu viața universitară, dar nici să rămână surd la agitațiile sociale ale unei părți din lumea studentească – și-a luat studenții cu care lucra în cadrul seminarului, i-a dus la Casa Macca și i-a pus să cerceteze bibliografia, să studieze tema națiunii și problema națională. Printre studenții lui D. Gusti s-a aflat și Mircea Vulcănescu, împreună cu alți colegi ai săi de la Filosofie³.

Să mai observăm că activitatea desfășurată în cadrul A. S. C. R.-ului, întrucât era una cultural-educativă, cu un conținut predominant religios, se opunea tendințelor catolicizante, protejând și promovând spiritualitatea națională. Cu diferite prilejuri, Mircea Vulcănescu a rostit, în anii studenției, ca și mai apoi, diverse conferințe. De reținut că astfel de conferințe, dintre care unele s-au publicat în „Buletinul A. S. C. R.”, aveau caracter ortodox, dar nu manifest politic. Iar faptul că o parte dintre aseceriști au evoluat, în deceniul al patrulea, spre o politică de dreapta, nu își are temeiul atât în activitatea A. S. C. R.-ului, cât în realitatea social-politică, în tensiunile, în contradicțiile de pe plan național, care s-au accentuat din ce în ce mai mult în anii următori.

Activitatea asociației studențești era și una de ordin cultural mai general, ca și de formare a unor caractere, a unor prietenii durabile sau de revărsare, de canalizare a entuziasmului tineresc. De neuitat au rămas pentru aseceriști diversele campamente sau unele dintre excursiile organizate. Una dintre acestea a avut ca obiectiv vizitarea Mănăstirii Pasărea din apropierea Bucureștiului, în primăvara lui 1922.

Mircea Vulcănescu a fost, așa cum spuneam, unul dintre îndrumătorii spirituali ai A. S. C. R.-ului din primii ani ai acestuia. Căci, spre exemplu, la cel de-al XI-lea Congres al Federației Asociațiilor Creștine Studențești din România, ținut la Brașov, între 28 august și 4 septembrie 1931, au fost invitați să vorbească Lucian Blaga, Nichifor Crainic, Gala Galaction, Nae Ionescu,

Stelian Mateescu ș. a. Printre invitați s-a aflat și Mircea Vulcănescu, care a conferențiat despre *Poziția spirituală a întâului A. S. C. R.*

În viața unui om există momente cruciale, care îi marchează întreaga devenire. Iar atunci când acesta este și gânditor, asemenea momente devin dătătoare de sens major în viață.

Pentru Mircea Vulcănescu un astfel de moment existențial – tragic – poate fi identificat în „accidentul de la Pasărea”.

Într-o duminică a lunii mai 1922 (mai exact: în ziua de 14 mai), câțiva tineri studenți pleacă într-o excursie la Mănăstirea Pasărea din apropierea Bucureștiului. Voie bună, glume, jocuri... Totul decurgea potrivit programului stabilit cu minuțiozitate de Mircea Vulcănescu, un bun organizator, cum s-a dovedit în toate. Vizitarea mănăstirii, masa de prânz, voieșie studentescă... Până... Dar să-l ascultăm pe Mircea Vulcănescu însuși, dintr-o însemnare-declarație: „[...] În drum spre gară, voind a scurta drumul, trecând balta, am angajat o luntre a unui om și ne-am urcat în prima repriză de trecere 6 inși: d-rele Gabriela C. Ionescu, Micaella Eleutheriade, Ecat. Gănescu, Elisa Michailleanu și d-l Polychron C. Ionescu și cu mine; ajungând cam la mijlocul bălții, din cauza tangajului, a început a intra apă în barcă. Persoanele sperându-se, barca s-a răsturnat. Cu multă greutate, știind singur[ul] să înot, am reușit să aduc la suprafață, ținându-i de barcă, pe unii dintre naufragiați. În situația de a mă îneca, pierzând puterile, nu am mai putut scoate la suprafață pe d-ra Gabriella și [pe] d-l Polychron Ionescu, care s-au înecat. Ora, circa 2 ½-2 ¾ – Oamenii au tras barca la mal.” După relații ulterioare, Gabriella s-a agățat și ea, în disperare, de picioarele lui Vulcănescu, dar n-a putut rezista.

„Accidentul de la Pasărea” a fost amplu relatat în presa vremii. Printre cei salvați, se afla și Micaella Eleutheriade, viitoarea pictoriță cunoscută. Cei doi înecați erau copiii directorului Liceului „Lazăr”, Constantin Ionescu, zis „Barbă roșie”.⁴

Pentru a înțelege mai adecvat drama sufletească prin care a trecut Mircea Vulcănescu atunci – și pe care a re trăit-o mereu în anii următori –, să ne întoarcem cu câteva luni mai înainte de mai 1922. Iată ce scria el în februarie, într-o suită de portrete caracterologice ale prietenilor, ale unor colegi, despre Ella (Gabriella): „Colegă la Filosofie și la Drept. [...] Este poate singura fată din câte cunosc care, prin inteligență și caracter, a reușit să se impună cu autoritate băieților – de obicei, ușor sceptici pentru tot ce este element feminin –, ca una din cele mai distinse personalități ale generației noastre, fără ca totuși să-și fi alterat prin aceasta fondul de sensibilitate și felul de a fi, specific feminin”. Dialectica vieții, cu ironia ei crudă uneori (de ce să credem că întotdeauna binele, frumosul, adevărul sau dreptatea au învins?, când, de fapt, *credem că trebuie* și numai *vrem* să fi învins), avea să de joace defnirea lui Mircea Vulcănescu, acel care scria mai departe: „Este copilul cel mai bine pregătit pentru viață din câți am cunoscut vreodată și o trăiește intens și conștient pe toate laturile ei”, spre a încheia astfel: „Nici o greutate nu cred că va reuși să-i clinească atitudinea. Mă fălesc că mă număr printre prietenii ei”.

Doar că... n-a fost să fie!

Bebe (Polychron) Ionescu n-a avut parte de-un asemenea portret scris mai dinainte. Mircea Vulcănescu i-a făcut unul curând după accident. Iată câteva creionări și gânduri: „A murit Bébé. L-am pierdut împreună cu Ella, într-o serie de împrejurări care mă uluiesc! Aș fi vrut să-l trec în această galerie înainte de a-l pierde. Locul lui era de mult desemnat în șirul de figuri de pe catapeteasma templului vieții mele. [...] Bébé Ionescu a fost un om practic. [...] Ca și [în] ea [în sora lui Bebe, Gabriella – nota n., M. D.], plâng în el ce a dat Idealul tinereții noastre, care se-ntrupase-n el ca într-un chip viu. [...] Era omul vremii. Ideile lui se scurgeau în șir strâns: economic. Și nu se putea separa de rezultatul lor: realizarea. [...] Se vede că viața e geloasă pe exemplarele în care reușește să cristalizeze ceva desăvârșit...

„Și-atunci, le fură. [...] Nu am putut să fac nimic pentru el, când era nevoie. Nu rămâne decât să constat un gol...”

Cam astea ar fi faptele și câteva gânduri *dinainte, de la și ulterioare* „experienței” trăite la Pasărea. Așadar – după relatări ale celor care l-au cunoscut îndeaproape atunci și vreme îndelungată (cum ar fi Paul Sterian sau Margareta Ioana Vulcănescu) –, Mircea Vulcănescu a trecut, în lunile și în ani următori, printr-o puternică criză sufletească, cu dominantă într-un complex al vinovăției. Spre exemplu, într-o seară de noiembrie 1924, se destăinuie și se acuză: „Sunt un om rău, complicat, brutal și aspru. Necioplit și egoist la culme. Neputincios și prost, fără ambiții și fără ideal. Sunt un om cu trecut întunecat..., fără frâu și ucigaș, învins și obosit...”

Gândul morții îi dă târcoale...

Tot după relatări orale – coroborate cu diverse însemnări de jurnal –, aflăm că Anina Rădulescu-Pogoneanu (astăzi trăiește în Franța), fiica binecunoscuților profesori bucureșteni, I. A. Rădulescu-Pogoneanu (editorul prim al *Jurnalului* maioreșcian) și Elena Rădulescu-Pogoneanu, a fost colega care l-a readus pe Mircea Vulcănescu pe linia de plutire, l-a remontat și... s-au căsătorit. Dar de-aici începe o altă poveste...

Am insistat poate prea mult, sau poate prea puțin asupra „accidentului de la Pasărea”. Am făcut-o din convingerea că, fără înțelegerea acestei „experiențe existențiale”, nu ni-l putem apropia decât în chip *fenomenal*, superficial pe Mircea Vulcănescu, cel puțin sub unele dintre determinațiile fundamentale ale omului, ale complexe și contradictoriei sale personalități.

Către sfârșitul studenției, el avea să reflecteze asupra acestor ani, consemnând influența binefăcătoare pe care au exercitat-o asupra lui îndeosebi trei buni prieteni: Stelian Mateescu, Paul Sterian și Anina Rădulescu-Pogoneanu: „Prieteni dragi, da, vă datorez vouă tot, tot ce e bun în mine, de aceea mă bucur mult